

REDAKCJA
WOJSKOWA

»Więcej wojska
w wojsku strona 18

»Biała
gorączka strona 55

»Syberyjska
odyseja strona 60

w w w . p o l s k a - z b r o j n a . p l

TYGODNIK

poliska zbrojna

NR 25 (647) 21 czerwca 2009

Cena 3 zł (w tym 7% VAT)

INDEKS 337 374 ISSN 0867-4523

Odrzutowy
saturator strona 28

Bezkresne
pasma reform strona 6

TADEUSZ WRÓBEL

Sieciocentryczny bukiet

Jaśmin jest odpowiednikiem systemów wsparcia dowodzenia stosowanych w armiach innych państw NATO. Oferuje jednak wiele nowych możliwości.

Wkwietniu w laboratorium w Hadze, należącym do natowskiej agencji NC3A (NATO Consultation, Command and Control Agency), zajmującej się systemami dowodzenia, testowano z powodzeniem polski system wspomagania dowodzenia C3IS Jaśmin. Próby związane były z wdrożeniem funkcjonalności zdefiniowanych w tak zwanym bloku 3 wielostronnego programu wymienialności, czyli Multilateral Interoperability Programme (MIP) Baseline 3. Celem programu jest doprowadzenie do tego, by powstałe w różnych państwach i firmach systemy dowodzenia i wymiany informacji mogły współdzia-

łać bez zakłóceń. Taką płynną współpracę umożliwiają aplikacje zgodne ze standardem MIP.

BYDGOSKI ŁĄCZNIK

W trakcie przeprowadzonych w Hadze testów sprawdzono działanie konwersji pomiędzy aplikacjami standardów MIP Baseline 2 oraz MIP Baseline 3. Z powodzeniem. „Nasz system jest, i to w skali międzynarodowej, jedynym, który ma taką możliwość wymiany danych między oboma standardami, powszechnie używanymi w NATO”, zachwala **Henryk Kruszyński** – prezes bydgoskiego Teldatu, producenta Jaśmina. Dodaje, że przed haskimi testami wielu fachowców

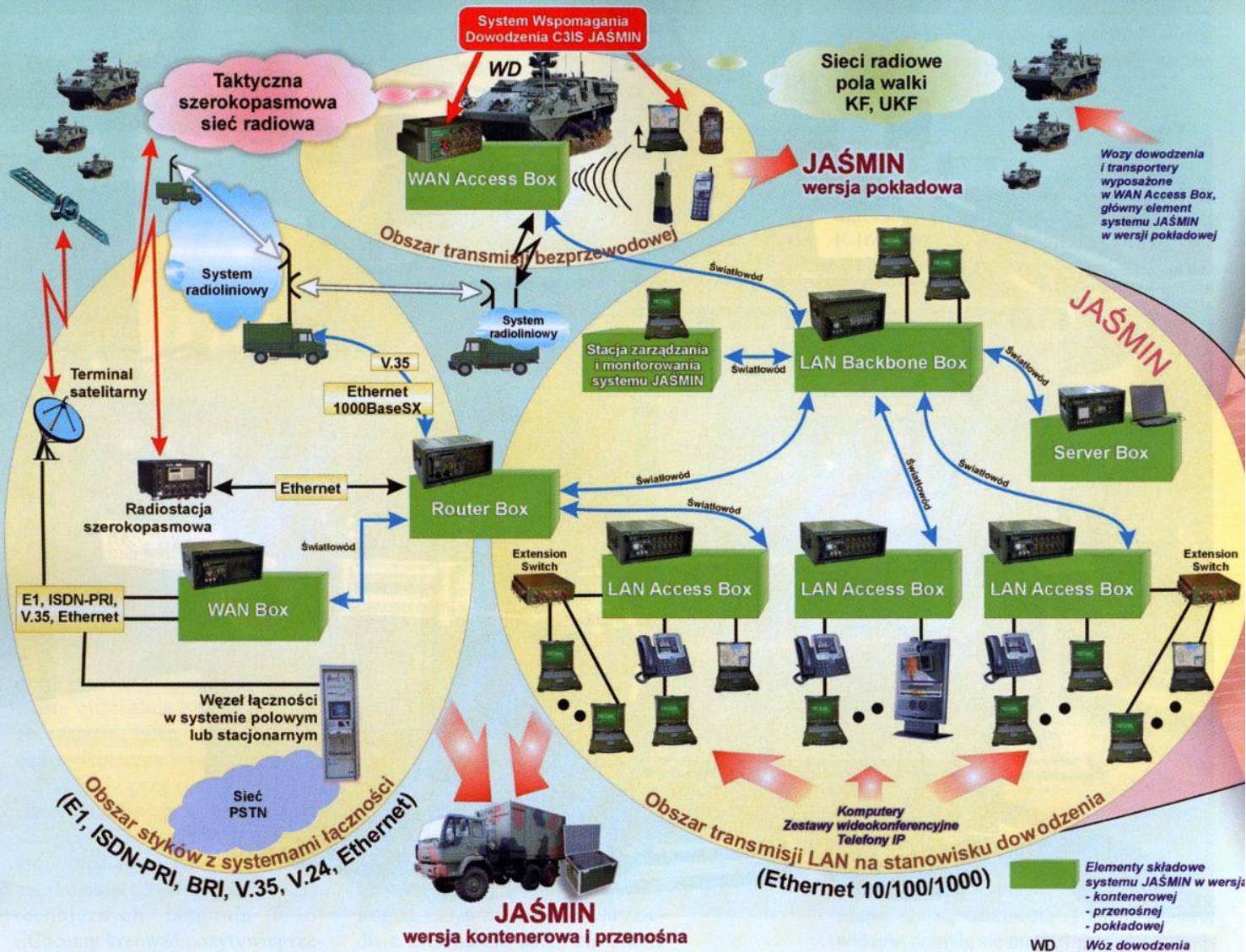
Istnieją trzy wersje zintegrowanych węzłów teleinformatycznych Jaśmin wraz z ich oprogramowaniem, głównie: C3IS Jaśmin, systemem zarządzania zasobami telekomunikacyjnymi oraz systemem bezpiecznej wymiany informacji.

wątpiło, że można to zrobić. Niebawem owe możliwości zostaną wypróbowane podczas sojuszniczych ćwiczeń „Combined Endeavor” i „NATO Coalition Warrior Interoperability Demonstration”. Jaśmin będzie tam, zgodnie z założeniami organizatorów, używany jako pośrednik między systemami państw, które korzystają ze standardów MIP Baseline 2 lub MIP Baseline 3.

W laboratorium w Hadze wykonano również testy sprawdzające, czy Jaśmin w najnowszej konfiguracji może współpracować z systemami NATO przeznaczonymi do tworzenia połączonego obrazu sytuacji operacyjnej. Dzięki zastosowaniu nawigacji oraz użyciu zdjęć satelitarnych i map topograficznych poprawia on jakość dowodzenia, a tym samym umożliwia lepsze wykorzystanie potencjału bojowego. Jaśmin spełnia wymogi

FOT. TADEUSZ WRÓBEL

STANAG 5527 (NATO Friendly Force Information), co też potwierdzono odpowiednimi testami. Ta funkcjonalność przyda się, gdy przyjdzie działać w zgrupowaniach wielonarodowych. Wtedy potrzebny jest system pozwalający śledzić położenie sił sojuszniczych, tak by uniknąć tragicznych pomyłek. Służą do tego urządzenia nazywane *Blue Force Tracking*. „Wymienione możliwości Jaśmina we wszystkich jego wersjach pozwalają na zastosowanie tego wyrobu na szczeblach operacyjnych i taktycznych, w jednostkach wielonarodowych, w misjach. Szczególnie przydać się mogą w wozach bojowych i dowódczych”, konkluduje prezes **Kruszyński**. „Dziś Jaśmin to już nie system, ale także kompletna sieciocentryczna platforma teleinformatyczna”, zauważa drugi z prezesów, **Marek Cichocki**.

UNIERSALNY KWIATEK

Jaśmin jest używany w Wojsku Polskim od 2006 roku. Został zaprojektowany tak, by mógł być wykorzystywany na różnych szczeblach, od najwyższych do najniższych, nawet indywidualnie przez żołnierza. Pozwala na transmisję głosową danych i obrazów w czasie

rzeczywistym. Przed dostępem do niego osób niepowołanych chronią między innymi protokoły szyfrujące i karty kryptograficzne.

Najpierw powstały dwie wersje systemu: kontenerowa i przenośna, a potem pokładowa. W 2007 roku na Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego (MPSO) w Kielcach wszystkie wersje systemu otrzymały wyróżnienie specjalne ministra nauki i szkolnictwa wyższego, jako wysoko zaawansowany technologicznie wyrób techniki wojskowej. W ubiegłym roku zaprezentowano wóz dowodzenia z Jaśminem w wersji pokładowej na platformie pojazdu Żubr, skonstruowanego w AMZ Kutno. Za ten wyrób obie firmy otrzymały w ubiegłym roku na MSPO w Kielcach nagrodę Defender.

Pokładowa wersja Jaśmina może być używana poza wozami dowodzenia, w innych pojazdach, w tym w kołowych transporterach opancerzonych, bojowych wozach piechoty i czołgach. System – co warto podkreślić – może też być wykorzystany indywidualnie przez żołnierza.

Jaśmin ma między innymi moduły automatycznej replikacji danych. Oferuje też możliwość obsługi, edycji i walidacji wszyst-

kich komunikatów ADataP-3 (w różnych wersjach). Podczas ubiegłorocznych ćwiczeń „Combined Endeavor” polski system uzyskał potwierdzenie najwyższego, trzeciego poziomu współpracy, co oznacza pełną automatyzację generacji i obsługi komunikatów. W trakcie tych ćwiczeń na bazie Jaśmina (wszystkich wersji) rozwinięto sieć podkładową (*core network*), stanowiącą główną platformę komunikacyjną przedsięwzięcia oraz testów systemów, którymi dysponowały delegacje wszystkich państw biorących udział w „Combined Endeavor”. Zbudowana na bazie Jaśmina sieć została uznana przez organizatorów za najlepszą w kilkunastoletniej historii tych ćwiczeń.

Modułowa budowa systemu pozwala wykorzystać na stanowisku dowodzenia wszystkie funkcje, jakie oferuje, bądź tylko wybrane, które są potrzebne operatorom. Do Jaśmina można też dodawać nowe moduły programowe lub modernizować istniejące, na przykład stworzyć most między MIP Baseline 2 a MIP Baseline 3.

„Uważamy, że nasz system jest w swej kategorii najnowocześniejszym wyrobem przeznaczonym dla polskiego wojska. Nasze roz-

